

KAPITEL XV

Tabernakel, Tempel og Bolig (Ef.2:19-22).

Hvad er vores opfattelse af et tempel? Vi forbinder det med præster, altere, ofringer, forhæng, røgelse og ritualer. Men alt dette er kun betingede ting på grund af menneskets urene og syndige natur. Det virkelige formål med et tempel er at skabe iblandt mennesker en Bolig for Den AllerHøjeste; og kun nødvendigheden af at bevare Den Guddommelige Beboers hellighed godtgjorde det omstændelige ritual i forbindelse hermed. Både Stefanus og Paulus erklærede, at "Den Højeste bor ikke i huse gjort med hænder". Stefanus (Acta 7:48,49) citerede fra Det Gamle Testamente, fordi han vidnede overfor jøder; Paulus refererer ikke til Skriften, men til almindelig sund sans, fordi han talte til hedninger:

"Gud, Som har gjort verden
og alle ting, som ere i den, Han, Som er Himmelen og jordens Herre, bor ikke i templer gjort
med hænder" (Acta 17:24).

Isoleret fra resten af Skriften kunne disse steder benyttes til at benægte, at Gud nogensinde ville bo i noget tempel gjort med hænder; men dette er ikke i overensstemmelse med sandheden. Stefanus' ord er baseret på Salomons bøn, idet denne siger i 2.Krøn.6:18:

"Men kan Gud da virkelig bo blandt mennesker på jorden?
Nej, visse, Himlene, ja Himlenes Himle kan ikke rumme Dig, langt mindre dette hus, som jeg
har bygget".

Hverken et tempel eller den allerhøjeste af alle Himle kan rumme Gud. I begge tilfælde må Gud nedlade Sig Selv og begrænse Sig Selv - og vil Han gøre det i det ene tilfælde, da vil Han muligvis også gøre det i det andet. Hvad siger Herren Selv:

"Thi så siger Den Højt Ophøjede, Som troner evigt, Hvis Navn er "Hellig";
I Højhed og Hellighed bor Jeg....."

Standse vi her, kunne vi muligvis konkludere, at Gud aldrig ville bo sammen med mennesker; men dette er at regne uden Guds overvældende *nåde*, for Esajas fortsætter:

".....og.....hos den sønderknuste og i
ånden nedbøjede".

Og formålet hermed? Det er begrundet i *kærlighed*:

"for at gøre de nedbøjedes ånd levende, og gøre
de sønderknuste hjerter levende" (Es.57:15).

Så Gud vil da bo sammen med mennesker.

Moses blev pålagt at bygge et Tabernakel og adskillige kapitler benyttes til en minutøs beskrivelse af denne vidunderlige konstruktion. Formålet var imidlertid ganske enkelt:

"Du skal indrette Mig
en Helligdom, for at Jeg kan bo midt iblandt dem" (2.Mos.25:8).

Moses blev givet et mønster eller et forbillede, hvorefter Tabernaklet blev bygget. Dette eftertryk på et nøjagtigt forbillede gentages, da Salomon skulle bygge Templet (1.Krøn.28:11,12). Denne insisteren på at forbilledet skulle følges forklares ikke i GT, men ses i NT at være begrundet i en dybere årsag. I Heb.8:12, hvor Paulus opsummerer, hvad han hidtil har sagt, koncentrerer han hele læren i begrebet: "en siddende Præst i en himmelsk Helligdom". De menneskelige præster i deres embedsudøvelser ved Tabernaklet tjente som afbildninger og skygger af det Himmelske, ligesom også det blev betydet Moses, da han skulle ind-

rette Tabernaklet:

"Se til, sagde Han, at du gør alle ting efter det forbillede, der blev vist dig på bjerget"
(Heb.8:5).

Disse "forbilleder" eller "afbildninger" modstilles med "selve de himmelske ting" i Heb.9:23, idet en Helligdom "gjort med hænder" kun var et "billede af Den Sande". Disse "himmelske ting" blev rensset ved den Nye Pagts langt bedre Offer: dette er anti-typen eller virkeligheden, modsat den typemæssige eller billedlige renselse af tingene i det jordiske Tabernakel ved blodet af bukke eller tyre. Det synes derfor, at hvad enten vi taler om Himmelen eller jorden, om Guds bolig iblandt engle eller iblandt mennesker, da må dette ses som en stor nedladdenhed og nåde fra Den AllerHøjestes side. Guds Bolig er ikke blot Hans bolig iblandt Hans skabninger, men betragtes også som bolig for den troende selv. Den sidste linie i Hyrde-Psalmen (23:6) er: "og i Herrens Hus skal jeg bo gennem lange tider", jævnfør ligeledes f.eks. Ps.27:4,5, ligesom adskillige steder i NT, hvor Faderens bolig er forbundet med den troendes håb og opstandelsesliv.

Lad os herefter se strukturen for det næste afsnit i Efeserbrevet (2:19-22):

- A/
 - a/ 19 Med-borgere (sun)
 - b/ 19 Af de hellige (hagion)
 - (a/ 19 Hushold (oikeios)
 - (b/ 19 Guds

- B/
 - c/ 20 Opbyggede på (epoikodomēthentes epi)
 - d/ 20 Fundamentet
 - e/ 20 Apostle og profeter
 - d/ 20 Hovedhjørnestenen
 - e/ 20 Kristus Jesus Selv
 - (c/ 21 I Hvem hele bygningen (eller: "enhver bygning")(en...pasa oikodomē)

- (A/
 - a/ 21 Sammenføjes (sun)
 - b/ 21 Vokser til (eis) et helligt tempel¹⁾ i Herren (hagion)
 - (a/ 22 Tilsammenbygges (sun-oikodomeisthe)
 - (b/ 22 Til (eis) en bolig (katoikētērion) Guds i ånd

Rækkefølgen i 1.Mosebog er : skabelse.....mennesket.....Paradis; og vi læser til sidst i kapitel 3, efter syndefaldet, at Gud "satte" keruberne til at vogte vejen til Eden. Ordet "satte" er det hebraiske shaken "at bo som i et tabernakel", hvorfor Rotherham har fodnoten: "Sandsynligvis som en henvisning til Ham Selv: 1.Sam.4:4, Ps.80:1, 99:1".

Lige siden Eden siges Gud at bo (eller at "trone") imellem keruberne, og både Tabernaklet og Templet er bygget til at værne om Det Allerhelligste, hvor keruberne dvæler på Nædestolen. Denne første henvisning til "at bo som i et Tabernakel" genfindes endelig ved slutningen af æonernes konflikt, i den sidste henvisning til Tabernaklet i Skriften (Åb.21:3,4):

"Og jeg hørte en høj røst fra Himmelen, som sagde: "Se, Guds Tabernakel er hos menneskene, og Han skal bo hos dem, og de skulle være Hans folk, og Gud Selv skal være hos dem. Og Han skal aftørre hver tåre.....Døden skal ikke være mere.....ej heller sorg.....skrig.....pine".

Kontrasten til 1.Mosebog kapitel 3 turde være øjensynlig.

Også Hemmelighedens Administration styrer henimod skabelsen af en bolig for Gud. Række-

1) Ordet er naos: det Allerhelligste: den inderste del af Templet, jævnfør straks nedenfor.

følgen her i Efeserbrevets kapitel 2 er: skabelse.....nyt menneske.....bolig (katoikētērion¹⁾). Vi kan anskue det således:

A/ Engang - Udelukkede og fremmede		LEGEME
B/ Nu - Kommet nær		
C/ Enhed - de to skabte til eet		
D/ Adgang - I een ånd		
(A/ Ikke mere - Fremmede og udlændinge		TEMPEL
(B/ Men - Medborgere		
(C/ Enhed - Sammenføjede		
(D/ Bolig - I ånd		

Temaet i Ef.2:19-22 er "tempel" og "bolig". Vi bemærker, at der er en øjensynlig korrespondence med Ef.4:7-9, hvor ordet "sammenføjet" (2:21) bliver gentaget:

"men for at (og jvf. det forudgående) vi, sandheden tro i kærlighed, skulle i alle måder opvokse til Ham, Som er Hovedet, Kristus, ud fra Hvem hele Legemet, idet det sammenføjes og sammenknyttes ved ethvert hjælpende bindeled.... fuldbyrder Legemets vækst til (eis) opbyggelse (oikodomēn) af sig selv i kærlighed".

Det er ikke en ny doktrin, at legemet er et tempel, idet både Herren udtalte dette vedrørende Sig Selv (Johs. 2:21) og det udsiges om den troende i 1.Kor.6:19. Men Efeserbrevet taler ikke blot om den enkelte troende, men om den fuldstændige menighed, der er Hemmelighedens.

Tre ord oversættes med "helligdom" eller "tempel" i NT - og deres forskellighed er betydningsfuld og bør noteres:

Oikos: "hus" forekommer kun med betydning "tempel" een gang, hos Luk.11:51: "imellem alteret og templet".

Hieron betegner Templet som helhed med de hellige omgivelser, gårdene og søjlerne.

Naos, derimod, betegner det inderste og det Allershelligste. Hieron finder vi i Matth.4:5: "Helligdommens tinde" og det var i de hellige områder, at vekselererne sad (Matth.21:12). Naos benyttes i Matth. 23:16; ligeledes i 23:35 (hvor Lukas bruger oikos), bruger Matthæus naos om det samme sted, hvor Zakarias' blod udgydes i Templet. Det er naos, der henvises til i Matth.27:51: "Forhænget i Templet (det aller-inderste) splittedes i to stykker, fra øverst til nederst". I Johs.2:19 benyttes naos, medens Johs.2:14,15 bruger hieron. Det var i naos, at Arken var placeret og det er der, den ses, når "Guds Tempel (naos) i Himmelen blev åbnet" (Åb.11:19).

Menigheden, der er Kristi Legeme anskues ikke som det hele Tempel, med dets gårde og søjler, men som den allerinderste Helligdom, Det Allershelligste. Vi har tidligere omtalt ordet "hellig" (hagion) og set lidt af implicationen heraf. Vi forstår således, at det var DER - i det Himmelske og *virkelige* Allershelligste - at Kristus indgik efter Sin opstandelse og opfarelse. Efeserbrevet åbenbarer en hel ny og vidunderlig

1) Ordet er sammensat af kata og oikētērion, jvf. Judas 6, hvor englensiges at have forladt "deres egen bolig", samt 2.Kor.5:2, hvor det benyttes om vores åndelige opstandelses-legeme. Præfixet kata intensive-rer ordet, der således indeholder et større element af vedvarende end oikētērion alene. Katoikētērion forekommer kun her i Ef.2 og i Åb.18:2:

"falden er Babylon.....den er bleven dæmoners bolig og et fængsel for allehånde urene ånder.....".

dimension. Hvor Hebræerbrevet kun omtaler Herren som *alene* i Himmels Allerhelligste, åbenbarer Efeserbrevet, at medlemmerne af den forsamling, der kaldes Kristi Legeme, også - I HAM OG MED HAM - anses for potentielt siddende *der*, at besidde en arv *der*, at være medborgere *der*. Og derved optages den troende som en del af "Guds Hushold", for, som vi har set, Templet er bestemt som en bolig for Gud.

Henvisningen til "apostle og profeter" bør herefter kort undersøges:

"op-byggede på apostlenes
og profeternes grundvold, idet Hovedhjørnestenen er Kristus Jesus Selv" (Ef.2:20).

Der er tydeligvis tale om nytestamentelige profeter bl.a. i og med at apostle nævnes først. Det skulle være tilstrækkeligt at henvise til 1.Kor.12:28,29, 2.Pet.3:2, samt Ef.3:5 og 4:11, der bør studeres i sammenhæng. Omtalen af apostlenes og profeternes "grundvold" eller "fundament" er tilsyneladende modstridende med Pauli erklæring i 1.Kor.3:11:

"Anden grundvold (samme ord) kan ingen lægge end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus".

Noterer vi imidlertid konteksten løses også dette problem ligesom mange andre tilsyneladende "problemer". I den nævnte tekst taler Paulus ikke om dem, som opbygges til en bygning, men om dem, som er bygmestre. I 1.Kor.3 anskuer Paulus ikke sig selv som en "levende sten" i den omtalte bygning, men som en "viis bygmester" og dem han henvender sig til, anskues også som "bygmestre", som kan bygge med enten guld, sølv og kostbare stene, eller med træ, hø og strå. I denne kontekst kan kun Kristus alene være fundamentet. I Efeserbrevet benyttes metaphoren anderledes, som antydnet.

Vender vi os til Ef.4:11-13 har vi der en tjenestegerning givet af den opfarne Kristus med henblik på "de helliges fuldkomne beredelse" og "Kristi Legemes opbyggelse" - og der omtales fem forskellige embeder. Sammenholder vi dette med Ef.2:20 og 3:5 og det sidste fængselsbrev (2.Timotheus), da står det klart, at apostle og profeter er "fundaments"-embeder, medens evangelister, hyrder og lærere er de kontinuerlige embeder. Disse gaver fra den opfarne Herre står i rækkefølge således på græsk:

A/ Apostle	(Inspirerede og grundlæggende)
B/ Profeter	
(A/ Evangelister	(Uinspirerede og fortsatte)
(B/ Hyrder og lærere	

Denne embedsorden er forskellig fra den, der gjorde sig gældende i Acta-Administrationen før Acta 28, jævnfør:

<u>1.Kor.12</u>	<u>Ef.4:11</u>
"Nogle satte Gud i menigheden for det første til apostle for det andet til profeter, for det tredje til lærere, dernæst kraftige gerninger....etc."	"Han gav nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere".

Forskellen er øjensynlig, både hvad angår rækkefølge, typer af embeder og tilknytningen til mirakuløse og bevismæssige nådegaver.

Som nævnt ovenfor har vi kaldt det første par af embedsordenen i Efeserbrevet for "inspireret" og "grundlæggende"; dette fordi Ef.2:20 tydeliggør, at apostle og profeter var knyttet til grundlæggelsen eller fundamentet for menigheden, og fordi der udkrævedes en *åbenbaring* overfor de Guds tjenere, der skulle lægge grundvolden, jævnfør f.eks. Ef.3:3 "at ved åbenbarelse blev Hemmeligheden kundgjort mig.....mig blev

denne nåde given at forkynde.....og oplyse om.....hvilken denne Administration med den Hemmelighed er, som fra evighed har været skjult i Gud.....for at Guds mangfoldige visdom skulle NU blive kundgjort..” Når dette fundament een gang var lagt, fulgte andre efter, hvis embede var at opbygge, hvorfor vi ser, når vi kommer til 2.Timotheus, at ”evangelisten” og læreren” efterfølger apostelen og profeten:

Evangelisten: ”Gør en evangelists gerning, fuldbyrd din tjeneste! Thi jeg ofres allerede, og tiden for mit opbrud er for hånden” (2.Tim.4:5,6)

Læreren: ”Hvad du har hørt af mig for mange vidner, betro det til trofaste mennesker, som kunne være dygtige også til at lære andre” (2.Tim.2:2).

Disse embeder har vi kaldt ”uinspirerede”, fordi sandheden på dette tidspunkt var åbenbart. Hvad der udkrævedes på tidspunktet for det 2. Timotheusbrev var ikke en åbenbaring, men trofasthed overfor det, som allerede var blevet åbenbart.

Denne nye embedsorden var givet af den OPFARNE Kristus, hvorfor - som tidligere nævnt - de apostle, der omtales, ikke er de Tolv, for de udpegedes under Herrens jordiske tjeneste. Ligeledes bemærker vi tilføjelsen ”evangelist” i forhold til Acta-Administrationen, samt fraværet af mirakuløse nådegaver. Formålet med denne nye embedsorden er specifikt:

”Til (pros) de helliges fuldkomne beredelse,
(1) til (eis) en tjenestegerning,
(2) til (eis) Kristi Legemes opbyggelse”.

I Acta 28, som vi har set, finder vi et særligt krisepunkt og en skillelinie. Med Israels temporære tilside-sættelse forsvandt olietræet med de indpodede grene. I lyset af den åbenbarede nye position og den nye Administration er det tydeligt, at det var nødvendigt med en tjenestegerning, der kunne justere tingenes tilstand. Det er dette, der oversættes med ”fuldkomne beredelse”. Hvis Hemmelighedens menighed havde været den ”fuldkomne” tilstand og ”udviklet” i forhold til den ”umodne” eller ”ufuldkomne” 1.Kor.12 og 13 menighed, *da ville ”udviklingen” og ”fuldkommen-gørelsen” af doktrin og position kunne være udtrykt ved brugen af ordet teleioō, som vi har mødt før. Imidlertid - og idet der *ikke* er tale om evolution, men om *skabelse* af en ny skabning - ser vi igen et eksempel på Skriftens herlige præcision, for der bruges ikke teleioō, men derimod netop et ord, der indikerer en revne, et brud, en dislocation, således som vi måtte forvente efterfølgende en krise af en sådan størrelsesorden som Acta 28.*

Ordet (der kun forekommer her i NT) er katartismos, der ifølge Cremer i klassisk græsk kun benyttes i læge-bøger. Verbet katartizō er sammensat af kata og den verbale form af artios ¹⁾. Kata er iøvrigt en spændende præposition, jævnfør noten²⁾. Ordet her oversættes ofte med ”fuldkommengøre”, ”berede”, etc., men den primære ide vedrørende et brud eller et led, der sættes perfekt sammen ”henimod” hinanden, er ikke langt borte og kan erkendes f.eks. følgende steder:

Matth.4:21: ” i færd med at bøde deres garn”,(hvor genoprettelse eller reparation af et brud er tydelig).

1) Dette ord forekommer kun een gang i hele NT, som set i kapitel 3 (2.Tim.3:17); betydningen er: ”skikket til, udruste ” i form af speciel evne eller egenskab i tilknytning til en given brug; ”tilpasset”, ligesom et *led*, d.v.s. perfekt adaption til en given brug.

2) Kata styrer to casus: genitiv og akkusativ, og angiver to bevægelser: vertikalt og horisontalt. Med genitiv modsat ana (op), d.v.s. ned eller fra et højere sted eller plan og hen til eller hen imod. Med akkusativ horisontal bevægelse *langs* hvilken handlingen bevæger sig (idet et udgangspunkt eller startpunkt er implicit). Nogen gange inkluderer dette formål eller *hen*-sigt.

I denne forbindelse markerer eis det mere umiddelbare formål; pros det ultimate formål og kata ”endestationen”, der skal nås. Kata har henseende til varigheden af bevægelsen og forbindelsen, konformiteten eller proportionerne mellem de to ting, en sådan bevægelse forbinder. Brugt i sammensætninger udtrykker kata ”ned” og ”imod” som hovedregel.

1.Kor.1:10: "Jeg formaner.....ikke må findes splittelser iblandt eder, men at I skulle være forenede" (kontrasten til *splittelse* er evident, jævnfør også konteksten: "splidagtighed", "delt", høre til forskellige partier).

Gal.6:1: "Hjælper en sådan (der har begået forsyndelse) til rette" (hvor det tydeligt drejer sig om genoprettelse af næsten).

1.Tess.3:10: "råde bod på eders tros mangler".

Apostlenes og profeternes tjeneste havde til formål at justere og tilpasse de hellige til deres nye Kaldelse og til den nye åbenbaring, hvorved der blev rådet bod på det brud, der havde fundet sted med Israels tilsidesættelse. Disse lagde fundamentet, medens de efterfølgende evangelister og lærere fortsatte denne beredelse eller tilpasning, hver gang en forsamling af troende indtrådte i denne Kaldelse. Det er givetvis ikke tilfældigt (sic!), at ordvalget her ligesåvel dækker den umiddelbare situation efter Acta 28 som den mere langsigtede beredelse. Som vi også tidligere har været inde på: denne justering og tilpasning til den nye Administration bevirker, at medens visse ting fortsættes fra den tidligere Administration, så er der andet, der ikke gentages, blandt andet fordi Kaldelsen for den nye forsamling vedrører en anden sfære og position for den troende. I den henseende må den enkelte selv "søge og se" den tydelige forskel mellem Guds Administration før og efter Acta 28.

Læseren har muligvis noteret, at selvom "hyrder" er sammenstillet med "lærere", så har vi ikke nævnt disse. Billedet med "får" og en "fårehyrde" forekommer ikke i fængselsbrevene og Hemmelighedens menighed. Det er imidlertid utænkeligt, at den opfarne Herre skulle inkludere "hyrder" i Sine gaver til menneskene efter Acta 28, medmindre der er "får", der har disses omsorg behov. Vi kan desværre ikke her detaljeret demonstrere Johannes-evangeliets særlige relevans til den nuværende periode, samt dette evangeliums i mange henseender parallelle aspekter til fængsels-breve. Understående indskud angiver nogle få karakteristika af denne mest vidunderlige bog:

Johannes-evangeliet er verdens-omspændende i sin adresse, skrevet med et specifikt formål og ikke begrænset til de fortabte får af Israels hus, såsom Matthæus-evangeliet.

- Det er skrevet til "ikke-jøder"; det er fyldt med forklaringer som ingen jøde behøvede (f.eks. 2:6,13, 4:9, etc.).

- Det er skrevet i lyset af Acta 28, for i det første kapitel læser vi, at

"Han kom til Sine egne (nemlig besiddelser, d.v.s. Abrahams land og Davids trone), og Hans egne (nemlig Hans eget folk, Israel) tog ikke imod Ham".

Ligeledes svarer Johannes Døberen i dette evangelium "Nej" til spørgsmålet om han var Elias (der skulle komme før Herrens store Dag), hvilket vi netop har set var *betinget* (af Israel omvendelse).

- Det undlader detaljerne omkring Herrens Nadver; for Nadveren er forbundet med Den Nye Pagt, som kun er operativ i forbindelse med Israels folk.

- Johannes-evangeliet lægger langt større vægt på Herrens opfarelse end de andre evangelier.

- Begyndelsesordene hos Johannes vedrørende Herren Kristus som Ordet, Som var i Begyndelsen og Som skabte alle ting, er nærmere den vidunderlige tekst i Kol.1:16 end nogen anden tekst i de andre evangelier.

- Bønnen i Johs.17 er ikke: "Komme Dit Kongedømme, Din vilje ske på jorden", men en bøn om, at verden må kende og tro, at Han er Den Udsendte, jævnfør også evangeliets særlige formål udtrykt i 20:31.

- Ordet "mirakel" (en så væsentlig del af vidnesbyrdet overfor Israel) er udeladt og istedet benyttes ordet "tegn" i særlig overensstemmelse med evangeliets formål.

- I Johannes-evangeliet erklærer Herren:

"Jeg har andre får, som ikke høre til denne fold; også dem bør Jeg føre, og de skulle høre Min røst; og der skal blive een hjord og een Hyrde" (10:16).

- Disse andre får er ikke af "Israels fold", men forenes til sidst i een flok.

- Johannes refererer til "mange boliger¹⁾" i Faderens hus, ligesom han henviser til, at Sandhedens Ånd skulle vejlede eder "til hele Sandheden" og forkynde også "de kommende ting", hvori vi ser en henvisning til åbenbaringen af Hemmelighedens Administration og Kristi Legemes menighed, for disciplene besad allerede den fulde forståelse af alt, hvad Moses og profeterne havde lært, idet Herren havde givet dem forstand til at forstå Skrifterne. Talsmandens gerning kan ikke referere til begivenhederne i Luk.24:45, for dette fandt sted, medens Krstus blev set af disciplene forud for den endelige opfarelse. Jævnfør iøvrigt, at disciplene "kunne ikke bære det nu", alle de ting Herren endnu havde at sige (16:5-15).

Beredelsen eller "bødningen" af de hellige er med henblik på en tjenestegerning og med henblik på Kristi Legemes opbyggelse. Således vedrører tjenestegerningen specielt "de hellige" og *opbyggelsen* af Legemet, hvorfor denne tjenestegerning ikke primært er "evangelisk" i almindelig forstand. Selvom det også er en velsignet gerning at prædike frelses-evangeliet til vantrø, så lad os ikke undervurdere betydningen af "at bygge". I det hele taget er kun det vigtigt, der er udførelse af Guds vilje - hvorfor lad enhver se til, hvordan han selv arbejder overfor Den, Der er vor alles Herre.

Denne opbygning af Legemets menighed finder sted nu, under Israels Lo-Ammi-periode. Ihvorvel vi eftertrykkeligt har placeret en række af de positive begrundelser foran læseren - hvorved det tydeligt kan erkendes, at udkaldelsen af denne Kristi Legemes menighed indenfor Hemmelighedens Administration havde været skjult i Gud indtil åbenbaringen igennem Paulus efter Acta 28 - så er det givet, at nogle vil spørge alligevel: omtales ikke det Ene Legeme i Pauli epistle skrevet i perioden før Acta 28, nemlig i Acta-Administrationen, før hans fængsels-tjeneste begyndte? Er ikke Legemet omtalt i Rom.12 og 1.Kor.12? Og er ikke Bruden omtalt i fængselsbrevet Ef.5?

Dette er vigtige spørgsmål for mange, hvorfor de bør undersøges.

Det første udsagn i 1.Kor.12 klargør, at Paulus taler - ikke om menigheden, der er Kristi Legeme, men - om "åndelige gaver" (vers 1) og disse opregnes i vers 4 - 11 og igen i vers 28. Det er apostelens hensigt, at Korinthierne skulle lære noget om åndelige gaver - og vi besidder ingen myndighed til at tillægge ham en anden hensigt.

Paulus inddeler sit emne i to kategorier allerførst, nemlig det *sande* og det *falske*. Samme princip kan erkendes hos Johannes i hans første epistel (1.Johs.4:1-3). Men Paulus beskæftiger sig ikke med sande eller falske "legemer", men med åndelige gaver. Efter denne lille indledning behandler han i det efterfølgende de *sande* åndelige gaver, hvor emnet let ses at være fordelt således:

A/ 4-11 Forskellighed i enhed.

B/ 12-27 Denne forskellighed i enhed illustreret ved det menneskelige legeme.

(A/ 28-30 Forskellighed i enhed.

Selvom alle de sande gaver, som menigheden besad, var fra Gud, så adskilte de sig fra hinanden i grad, manifestation og i brugbarhed. Ikke destomindre fremhæver Paulus udtrykkeligt (og dette var så meget mere

1) Vedrørende "boliger: henvisningen i den danske bibel i Johs.14:2 til Luk.16:9 følges muligvis af nogle, hvorfor vi ikke kan lade den der givne mest forfærdelige oversættelse passere. Vi spørger læseren: skulle Herren Jesus Kristus, i total modstrid med Skriften og konteksten idet hele taget (jvf. blot vers 10 og 11) opfordre den troende til at gøre sig venner i verden med *uretfærdighedens* mammon?! Nej og nej. Læseren ved, at tegnsætning ikke er en del af den inspirerede tekst. Hele meningen her er netop det stik modsatte af meningen i oversættelsen. Herren beretter en lignelse vedrørende "denne verdens børn" med konklusionen i vers 8. Derefter stiller Herren SPØRGSMÅLET:

"Og, siger JEG eder (nemlig disciplene, der *ikke* er denne verdens børn): Gører EDER venner med uretfærdighedens mammon, for at de, når det er forbi med den, må modtage eder i de evige boliger?

(NEJ - det siger Jeg ikke,

Jeg siger derimod.....)Den, som er tro i det mindste, er også tro I MEGET, og den, som er uretfærdig i det mindste er OGSÅ I MEGET uretfærdig.

Dersom I da ikke have været tro i den uretfærdige mammon, hvem vil da betroe eder DEN SANDE" (eftertryk ifølge Rotherham).

Iøvrigt: hvorledes skulle det Skriftmæssigt forklares, at Herren skulle udsige, at "denne verdens børn" skulle befinde sig i de evige boliger? Der er kun adgang for lysets børn.

nødvendig overfor en menighed, som den i Korinth):

"Der er forskel på nådegaver, men det er den **samme** Ånd" (12:4).

Dette udvikler Paulus yderligere:

A/ 4 Der er forskel på nådegaver

B/ 4 Men det er den **samme** Ånd

A/ 5 Der er forskel på tjenester

B/ 5 Men det er den **samme** Herre

A/ 6 Der er forskel på kraftige gerninger

B/ 6 Men det er den **samme** Gud,

Som virker de alle ting (ta panta) i alle.

Herefter følger ni forskellige manifestationer af Ånden, hvortil det gentages:

"Men alle disse (pluralis på græsk) virker den ENE og DEN SAMME ÅND, Som uddeler til enhver især, efter som Han vil" (12:11).

Så følger illustrationen med det menneskelige legeme. Både her i 1.Kor.12 og i Rom.12 indledes der med katapher: "ligesom", hvorfor det efterfølgende snarere er en sammenligning og ikke en udtalelse af et doktrinært faktum. Vi finder samme rækkefølge begge steder:

	<u>Rom.12:3-6</u>	<u>1.Kor.12:7-31</u>
EMNE:	".....tænke med betænksomhed, efter som Gud tildelte enhver troens mål"	"Men til enhver gives Ådens åbenbarelse til det, som er gavnligt. En gives.....en anden.....Men alle disse virker den ene og samme Ånd, Som uddeler til enhver især, som Han vil"
ILLUSTRATION:	" Thi ligesom vi have mange lemmer på eet legeme, men lemmerne have ikke alle den samme gerning, således ere vi mange eet legeme i Kristus, men hver for sig hverandres lemmer"	" Thi ligesom legemet er eet og har mange lemmer.....Dersom hele legemet var øje, hvor blev da hørelsen?.....Men nu har Gud sat lemmerne, ethvert af dem, på legemet, efter som Han ville"
APPLICERING:	"Men efterdi vi have forskellige nådegaver efter den nåde, som er given os, da lader os....."	"Og nogle satte Gud i menigheden for det første.....dernæst.....Men tragter efter de største nådegaver"

Det menneskelige legeme er en glimrende illustration af princippet om forskellighed, der harmonisk samvirker i enhed. For at undgå misforståelser, og idet ovenstående tekster næsten altid automatisk i diverse bibel-udgaver kædes til referencer i Efeser-og Kolossenserbrevene, bør vi se lidt nærmere på visse særlige udtryk, der anvendes.

I 1.Kor.12:12 skriver Paulus:

"Thi ligesom legemet er eet og har mange lemmer, men alle legemets lemmer, skønt de er mange, dog ere eet legeme, således også Kristus" (eller "Den Kristus").

Dette henviser øjensynligt ikke til Kristus *personligt*, for Han kan ikke sammenlignes med et menneskeligt legeme med mindre ærefulde lemmer og lemmer, vi blues ved¹⁾(vers 23). "Kristus" (Christos) betyder

1) End ikke i *type* eller *billede* fremstilles Herren Selv eller nogen del af Hans gerning som andet end fuldstændig perfekt og uden lyde, hvilket er ganske øjensynligt også vedrørende alle de gammeltestamentelige ofre. F.eks. da påske-lammet slagtedes første gang i Ægypten, beordredes blodet strøget på dørkarmene og overliggeren, men *ikke* på dørtærskelen: end ikke typemæssigt tillades det at trampe Kristi blod under fode.

"salvet" og betegnelsen "Kristus" benyttes som titel for en menighed, der er blevet salvet i speciel betydning. De troende, til hvem Johannes skrev, tilsagdes:

"og den salvelse (chrisma), som I fik i Ham, bliver i eder" (1 Johs.2:27).

Dette udvirkede hos dem bl.a. den overnaturlige nådegave, nemlig kundskab, således at de

"ikke have nødig, at nogen lærer eder; men således som Hans salvelse lærer eder alt, er det også sandt".

I det andet Korinthierbrev skriver Paulus således:

"Men Den, Som holder os fast (bebaión) med eder til Kristus og salvede os (chriō), er Gud" (1:21).

Her slører de danske oversættelser grundigt for læseren, hvad der er indholdet af denne tekst, idet læseren ikke kan se forbindelsen mellem denne tekst og Acta-periodens bevismæssige nådegaver. 2.Kor.1:21 *indeholder end ikke nogen henvisning i noterne til Mark.16:15-20 og Heb.2:3-4. Men lad læseren selv se.*

Mark.16:15-20: ".....disse tegn skal følge.....men de gik ud og prædikede alle vegne, idet Herren arbejdede med og STADFÆSTEDE (bebaiountos) ordet ved de medfølgende tegn".

Heb.2:3-4: ".....frelse, som jo efter først at være blevet forkyndt ved Herren, er bleven STADFÆSTET (ebebaiōthe) for os af dem, som havde hørt Ham, idet Gud vidnede med.....tegn.....undere.....kraftige gerninger.....OG VED MEDDELELSE AF DEN HELLIGÅN EFTER SIN VILJE".

2.Kor.1:21: "Men Den, Som STADFÆSTER (bebaiōn) os med eder til (eis) Kristus og salvede os, er Gud".

I Acta-Administrationen arbejdede Gud *med* og vidnede Gud *med* og Gud *stadfæstede* det ord, der prædikedes, igennem medfølgende tegn. Disse tegn bestod i, at Gud *salvede* de troende ved meddelelse af Den HelligÅnd - igennem nådegaverne, hvorved den troende iførtes kraft fra det Høje nemlig pneuma hagian - efter Sin Vilje, hvorfor disse menigheder var istand til at udvirke en række overnaturlige kraftige gerninger, tale i tunger, helbrede etc. ; og disse gerninger var *tegn*. Alene sammenstillingen mellem Heb.2:3-4 og 2.Kor.1:21 demonstrerer dette.

Denne salvelse er indeholdt i 1.Kor.12:12 og er en del af menighedens enhed. Enheden fremhæves af Paulus fra en anden synsvinkel:

"Thi med een Ånd bleve vi jo alle døbt til at være eet legeme (ordret: "til (eis) eet legeme"; "at være" er et unødigt supplement), hvad enten vi ere jøder eller grækere, trælle eller frie; og alle fik vi een Ånd at drikke".

At blive døbt *til* en eller anden forsamling var ingen ny sandhed. Allerede i 1.Kor.10 nævnes hele Israels dåb til Moses, og denne dåb var en åndelig dåb uden vand, som knyttede Israel til Moses og alt, hvad han repræsenterede og havde sin oprindelse i Guds handling og ikke i noget som helst foretaget af Israel (idet læseren ved at studere Skriften, selv kan overbevise sig om, at dåb i Skriften essentielt er spørgsmål om identifikation med den ellet det, hvortil man døbes).

Ordene "døbt" og "drikke" står i aorist og betegner en fortidig handling - og dette var sandt vedrørende alle de troende på dette tidspunkt, uanset position. Dåben her henviser ikke til vand-dåb, for Paulus har allerede tilsagt Korinthierne, at Kristus ikke sendte ham for at døbe (1.Kor.1:17); dette var ikke en del af Pauli tjenestegerning. Ydermere kan ingen slags vand-dåb nogensinde effektuere denne åndelige eenhed mellem den troende og Gud; dette er udelukkende HelligÅndens gerning og aldeles uafhængig af noget udvendigt menneskeligt ritual.

Trods den overfladiske lighed - og de mange krydshenvisninger i vores danske Bibel! - beskriver Paulus *ikke* Kristi Legemes menighed her i Korinthier-og Romerbrevene. Bemærkers forskellene omhyggeligt

- og læser vi selv - er disse tydelige at se. Een markant og øjensynlig forskel er, at Efeserbrevets Ene Legeme omtales som forskellig fra Kristus som Hovedet; medens sammenligning mellem det menneskelige legeme med dets lemmer og Korinthiermenigheden omtaler øjne, ører og næse, der allesammen er lemmer på det menneskelige hoved og omtales som illustrativt vedrørende Korinthier-menighedens nådegaver (17-24). Ligeledes: ethvert medlem af Kristi Legeme i Efeserbrevet er "benådede i Den Elskede", men legemet omtalt i 1.Kor.12 besidder "mindre ærefulde" lemmer, hvilket sandelig ikke Skriftmæssigt kan være tilfældet, hvad angår det Ene Legeme.

Ydermere og særdeles betydningsfuldt hævder Paulus i Efeserbrevet, at menigheden forbunden med Hemmelighedens Administration er "et fælles-legeme" (*sussōma*), hvilket er et helt enestående ord (Ef.3:6). Udtrykket er en nyskabelse af HelligÅnden, der åbenbart er nødvendig for at udtrykke en ellers ubekendt realitet. Intet sådant legeme, hvor hvert med-lem er lige i funktion og position, har eksisteret før, hverken "i kød" eller "i ånd". *Sussōmos* forekommer kun denne ene gang i hele NT - og udtrykket *kunne* iøvrigt ikke være anvendt i Acta-perioden, fordi de troendes position netop var forskellige og hvor disses indbyrdes position symboliseredes ved olietræet (Israel) og de vilde, indpodede grene (hedningerne). Men lad os hvad resten ellers angår overlade det til læseren selv "at søge og se" og at blive "fuldstændigt overbevist i sit eget sind".

I 1.Kor.12:27 læser vi, efter at Paulus har demonstreret det menneskelige legemes forskellighed i enhed, at

"Men I ere Kristi legeme, og lemmer hver især".

Oversættelsen har - korrekt - ingen bestemt artikel; dette er kun en begrænset hjælp for læseren, idet bestemte artikler ikke medtages konsekvent, hvor det er muligt på dansk. Således kan læseren ikke se, at Kristi Ene Legeme netop omtales *med* den bestemte artikel (f.eks. Ef.5:30: "Vi ere lemmer på Legemet Hans", eller: "det Legeme, (der er) Hans").

Vi kan ikke oversætte 12:27 med "I ere et Kristi legeme", for det giver ingen mening; men hvad menes da med, at de "ere Kristi legeme"? Igen turde det være øjensynlig - jvf. netop ovenstående - at der ikke menes "Det Legeme, der er Kristi", for hvorledes kunne bl.a. *een* af de mange forsamlinger i Acta-perioden kaldes for "Legemet, der er Kristi"?

Paulus benytter udtrykket "legeme" igen i Romerbrevet i en tilsvarende kontekst - som vi allerede har set - hvilket viser os, hvorledes vi skal forstå betegnelsen "legeme" i Acta-Administrationen:

"Thi ligesom.....således ere vi mange eet legeme i Kristus, men hver for sig hverandres lemmer" (Rom.12:5).

Paulus, bemærker vi, siger *ikke*, at vi er "det Ene Legeme af Kristus", men at vi er "eet legeme (nemlig af troende) i Kristus", hvilket netop udtrykker Romer-menighedens nådes-position. Ligeledes Korinthiermenigheden: de var *een* forsamling (legeme) af troende til-hørende Kristus, ligesom alle de andre menigheder - og ikke en del af *sussōma*: "fælles-Legemet (hvis eksistens endnu ikke var åbenbaret), for hvilket Kristus er Hoved. Der udsiges intet om Kristi Overhoved-dømme i Acta-brevene; læser vi nøjagtigt og ikke tilføjer indholdet af en *senere* åbenbaring og lægger opfattelsen herfra ind i den tidligere åbenbaring, da behøver vi ikke at have vanskeligheder med konteksten - og vi *skal* heller ikke da absolut have "tilpasset" Romer-og Korinthierbrevene til Efeser-og Kolossenserbrevene.

Endelig bemærker vi, at de troende kaldes for "hverandres lemmer" (Rom.12:5) og ikke med-lemmer af Det Ene Legeme, jævnfør ligeledes 1.Kor.12:27: "lemmer hver især". Da disse troende således individuelt tilhørte "hverandre" skulle de også "have samme omsorg for hverandre" (12:25). Samme udtryk og billede finder vi benyttet også i 1.Kor.10:17, som læseren kan se¹⁾.

1) I vers 16 omtales Kristi fysiske Legeme. I vers 17 kommer begrundelsen for, hvorfor de troende har samfund eller del i Kristi blod og Kristi Legeme, Der blev udgydt og brudt for de troende. Deltagelsen i fællesskab bandt dem sammen i eet legeme.

Men vi skal nu endelig også se på Efeserbrevets kapitel 5.

I vers 15 har vi: "ser derfor nøje til, hvorledes I vandre" og dette udsagn er begrundet i hele det forudgående. Den nærmere kontekst går i realiteten helt tilbage til begyndelsen af kapitel 4, hvor Efeserbrevets "praktiske" del begynder. d.v.s. hvorledes vi i vores liv og vandring gerne skulle reflektere de vidunderlige og ophøjede åbenbaringer og doktriner fremsat i epistelens første halvdel.

Kapitel 4 begynder med:

"Jeg formaner eder derfor.....til at vandre værdig den Kaldelse, med hvilken I bleve kaldede" (4:1),

og følger læseren Pauli tankegang, kan det tydeligt ses, at hele resten af brevet er een sammenhængende udvikling.

Begyndende med "altid sige Gud og Faderen tak for alle ting i vor Herres Jesu Kristi Navn og underordne eder under hverandre i Kristi frygt", følger da hele det vidunderlige afsnit vers 22-33, hvor forholdet mellem Kristus og menigheden, der er Hans Legeme illustreres gennem den tætte forbindelse mellem mand og hustru; og samtidig gives der en vital indsigt i ægteskabsforholdet.

Det bedste vi kan gøre er at søge at vise denne sammenligning alternerende:

A/ "Hustruerne skulle underordne sig under deres egne mænd, som under Herren;
thi en mand er sin hustrus hoved,

B/ ligesom også Kristus er menighedens Hoved. Han er Sit Legemes Frelser.
Dog, ligesom menigheden underordner sig under Kristus,

A/ således skulle også hustruerne underordne sig under deres mænd i alle ting.
I mænd, elsker eders hustruer,

B/ ligesom også Kristus elskede menigheden og hengav Sig Selv for den, for at Han kunne hellige den, idet Han rensede den ved vandbadet med ord, for at Han Selv kunne fremstille menigheden for Sig som herlig, uden plet eller rynke eller noget deslige, men for at den måtte være hellig og ulastelig.

A/ Således ere mændene skyldige at elske deres hustruer som deres egne legemer; den, som elsker sin egen hustru, elsker sig selv. Ingen har jo nogensinde hadet sit eget kød, men han nærer og plejer det,

B/ ligesom også Kristus menigheden. Thi vi ere lemmer på Hans Legeme.

A/ Derfor skal et menneske forlade sin fader og moder og holde fast ved sin hustru, og de to skulle blive eet kød.

B/ Denne hemmelighed er stor - jeg sigter nemlig til Kristus og til menigheden.

A/ Dog, også I skulle elske hver især sin egen hustru som sig selv; men hustruen have ærefrygt for manden".

I Ef.5:30 forefindes den ganske enkle udtalelse vedrørende den Kaldelse, med hvilken vi ere kaldede; og den enhed med Herren, der således gør sig gældende illustreres ved den enhed, der er imellem mand og hustru - idet hustruen netop anses for en del af mandens legeme i kraft af ægteskabets store hemmelighed: "de TO skulle være ET kød". Menigheden, der er Kristi Legemes, er at anse som Hans Eget Kød, som Herren nærer og plejer, som en del af Sig Selv - og Herrens kærlighed til menigheden, der er Hans Legeme, sammenlignes til vor forståelse og i menneskelige termini, med husbondens kærlighed til sin hustru, for dette er det eneste tilfælde i menneskelige forhold, hvor TO, i kærlighed, i kød og i ånd bliver til EEN. Lidt af den store hemmelighed heri har vi forsøgt at se tidligere: lad det også være sagt, at begivenhederne i Bibelens tre første kapitler i mange og vidunderlige henseender forudgriber hele resten af Guds åbenbarede veje.

UDVALGT LITTERATURLISTE

- Allen, Stuart Reading the Bible, London 1975, Berean Publishing Trust (BPT)
 Letters from Prison, London 1875, BPT
 The Early and Pastoral Epistles of Paul, London 1977, BPT
 The Kingdom of God in Heaven and on Earth, London 1981, BPT
 The Unfolding Purpose of God, London 1961, BPT
- Anderson, Sir Robert The Coming Prince, Grand Rapids, Kregel Publications
 Types in Hebrews, Grand Rapids 1978, Kregel Publications
 Guds Tavshed, København 1917, Lohse
- Arnesen, Paul Græsk-Dansk Ordbog, København 1830, Gyldendalske Boghandlings Forlag
- Baron, David The Visions and Prophecies of Zevhariah, Grand Rapids 1972, Kregel Publications
- Bauer, Walter A Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian Literature. Translation and adaptation by William F. Arndt and F. Wilbur Gingrich, Chicago 1979, Chicago University Press
- Berean Expositor, The, vols 1-52
- Bibel Ordbog, København 1904
- Bibel Ordbog, København 1912
- Bloomfield, Arthur E. The prophetic significance of the changing climate: the Bible story of water, Minneapolis 1956, Bethany Fellowship
- Bullinger, E. W. Figures of Speech used in the Bible, Grand Rapids 1968, Baker Book House
 Great Cloud of Witnesses, Grand Rapids, 1978, Kregel Publications
 Selected Writings, London 1960, Lamp Press
 The Apocalypse, London 1902
 Number in Scripture, London 1952, Lamp Press
 Foundations of Dispensational Truth, Edinburgh 1914, Darien Press
 The importance of accuracy in the study of Holy Scripture.
 The Giver and His Gifts or the Holy Spirit and His Work.
 How to enjoy the Bible, London 1907.
 The two prayers in the Epistle to the Ephesians
 The Witness of the Stars, London 1954, Lamp Press
 The Fig, the Olive and the Vine, London 1900, Eyre & Spottiswoode
 A critical lexicon and concordance to the English and Greek
 New Testament, London 1974, Bagster & Son
 The Witness of the Stars
- Bruce, F. F. The Books and the Parchments, Glasgow, 1963, Pickering & Inglis
 Israel and the Nations, Exeter, 1963, Paternoster Press
- Conybeare, W. J. (& Howson, J. S.) The Life and Epistles of St. Paul, London 1875 Longmans, Green and Co.
- Companion Bible, The London 1964, Bagster & Son
- David, John J. Biblical Numerology, Grand Rapids 1968, Baker Book House
- Denham, Norman S. The Hebrew Calendar Cycle, London 1927
- Deyo, Stan The Cosmic Conspiracy, Western Australien Texas Trade, 1978
- Ellisen, Stanley A. Biography of a Great Planet, London 1975, Coverdale House Publishers
- Enoch, H. Udvikling eller Skabelse, København 1971, Forlaget Perspektiv
- Evans, J. H. The Mystery and its Hope, Bournemouth 1949, Blackmore Press
 A study of things which differ, Bournemouth ca. 1950, Blackmore Press
- Farrar, F. W. Apostelen Paulus, København 1883, Andr. Schous Forlag
- Forster, Roger T. (& Marston, Paul) God's Strategy in Human History, Bromley 1973, Send the Light Trust
- Hayward, Alan, Planet Earth's last hope, London 1973, Lakeland
- Hislop, Alexander The two Babylons, New Jersey 1959, Loizeaux Brothers
- Jukes, Andrew The characteristic differences of the Four Gospels, London ca. 1880 Pickering & Inglis
 The Types of Genesis, London 1885, Longmans, Green & Co.
- King, Geoffrey B. The forty days, London 1948, Daniel, London 1955
- Lang, G. H. The Histories and Prophecies of Daniel, London 1948, Paternoster Press
 The Revelation of Jesus Christ, London 1944, Paternoster Press
 Praying is Working, London 1922, Ch. J. Thynne
 Pictures and Parables, London ca. 1950
 The epistle to the Hebrews, London 1951, Paternoster Press
 Firstfruits and Harvest
 The Churches of God
 The clean Heart, London ca. 1955, Christian Literature Crusade

- Larkin, Clarence Dispensational Truth, Philadelphia 1918,
The Spirit World, Philadelphia 1921
- Lineberry, John Vital word studies in I Thessalonians, Grand Rapids 1960, Zondervan Publishing House
- Madsen, Poul Bibeloversigt, Odense 1966, Perspektiv
- Maitland, S. R. An attempt of enquiry into prophecy, London ca. 1800
- Marshall, Alfred The Interlinear Greek-English New Testament, London 1958, Bagster & Son
- Mauro, Phillip Man's Day, London 1908, Morgan & Scott
The wonders of Bible chronology, Washington 1933
- Mills, James Eustace His Workmanship (Eph II 8-10), Leeds 1940, Petty & Son
Sabbatical Typologi, London 1956, Suttons
New Testament Ministries, London 1952
All Truth, Leeds 1934, Petty & Son
- Moggridge, A. G. The Antichrist, London ca. 1850
- Morris, Henry M. (& Whitcomb, John G.) The Genesis Flood, Grand Rapids 1961, Baker Book House
- Morrison, Frank Who moved the Stone, London 1930, Faber & Faber
- Naish, Reginald T. Earth's week of history, London ca. 1925
- Ozanne, O. G. The first 7000 years, London 1972
- Parallel Bible, The
- Pember, G. H. Earth's earliest ages, London 1921, Spottiswode
Great Prophecies, London ca. 1930
The Church, London ca. 1935
- Porcelli, Baron The Antichrist, London 1922, Marshall Brothers
- Powell, Frank J. The trial of Jesus Christ, London 1948, Paternoster Press
- Prip, Einar Antikrist, København 1919, Frimodts Forlag
- Reese, Alexander The approaching advent of Christ, Christchurch 1935
- Rotherham, Joseph Bryant The Emphasized Bible, Grand Rapids 1959, Kregel Publications
- Sauer, Erich The Dawn of Redemption, Paternoster Press
The Triumph of the Crucified
From Eternity to Eternity
The King of the Earth
- Schor, Samuel Palestine and the Bible, London, London ca. 1930
- Seiss, Joseph A. The Gospel in the Stars, Grand Rapids 1972, Kregel Publications
- Smaile, Joseph Coming Events, Bristol ca. 1940
- Soltau, Henry W. An exposition of the Tabernacle, London ca. 1850
- Thayer, Joseph Henry Greek-English Lexicon of the New Testament, Grand Rapids 1962, Zondervan
- Tregelles, S. R. The first Resurrection, Plymouth 1865
The Hope of Christ's Coming-how taught in Scripture? Plymouth 1864
Commentary on Daniel, London ca. 1860
- Tyso, Joseph Elucidation of the Prophecies, London 1838, Jackosen & Walford
- Welch, Charles H. From Pentecost to Prison, London 1956, Berean Publishing Trust (BPT)
Just and the Justifier, London 1972, BPT
In Heavenly Places, London 1966, BPT
Alphabetical Analysis, Vols 1-10, London 1958, BPT
Life through His Name, London 1953, BPT
The Apostle of the Reconciliation, London 1959, BPT
Dispensational Truth, London 1912, BPT
The Testimony of the Lord's prisoner, London 1931, BPT
The Prize of the High Calling, London 1950, BPT
This Prophecy, London 1939, BPT
Parable, Miracle & Sign, London 1978, BPT
The form of Sound Words, London ca. 1955
The burden of Prophecy, London 1954, BPT
Ecclesiastes, London 1952, BPT
Job, London 1953, BPT
Perfection or Perdition? London 1973, BPT
- West, Nathaniel The Thousand Years in both Testaments, Minnesota 1889
- Wilkinson, John God's plan for the Jew, London 1944, Paternoster Press
- Young, Robert Analytical Concordance to the Holy Bible, London 1977, Lutterworth Press
Literal Translation

EFTERSKRIFT

Det er hensigten, at det foregående skal danne grundlag for videre studier af Skriften i overensstemmelse med en »rettelig deling« af Ordet og under prøvelse af de ting, der er forskellige. Sådanne studier vil muligvis søges udgivet i tidsskriftform, om tilstrækkelig interesse er herfor. Støtte til denne tanke er særdeles velkommen, om læseren måtte finde dette berettiget.

Den gennemgang, som læseren har fulgt, er blot overfladen af de betagende sammenhænge, som Skriften åbner for troens øjne at se.

»Hvad er sandhed« spurgte Pilatus, intetanende om, at Sandheden stod foran ham. Den kristne ved, Hvem, Der er Sandhed, thi Skriften åbenbarer for den troende som sandhed altid Herren Jesus Kristus og Hans gerning. Dersom dette ikke er tilfældet, er det ikke sandhed, – og dette må være ethvert Bibelstudiums prøvesten, som Han er Prøvestenen for alt.

Kgs. Vænge 129
Hillerød, 1983
Peter G. Felter